

Nuostata – apie mirusius gerai arba nieko arba apie mirusius nieko, tik gera – priskiriama vienam iš septyneto išminčių spartiečiui Chilonui (VI a. pr. m. e.), teigusiam „Nekalbėk pikto apie mirusį“. Išėjusiuosius iš tikrųjų vengiama apkalbėti, teisti. Tačiau, jei išėjusysis valstybėje užėmė aukštą postą, jei jo veikla paliko negerą pėdsaką visuomenei, tenka kalbėti ir apie asmenį, jo elgesį bei veiklą vertinti, net smerkti.

2015 m. gegužės 22 d. Respublikos Seimo Kovo 11-osios salėje vyko konferencija „Lietuvos gyventojų genocido organizatoriai ir vykdytojai: istorinis, moralinis ir teisinis atsakomybės įvertinimas“, kurą organizavo Lietuvos Respublikos Seimo Pasipriešinimo okupaciniams režimams dalyvių ir nuo okupacijų nukentėjusių asmenų teisių ir reikalų komisijos, Nevyriausybinė organizacija, padedančių stiprinti Lietuvos valstybės gynybinius pajėgumus, asociacijos (26 organizacijos), Lietuvos Laisvės kovotojų sąjungos nariai, buvę politiniai kaliniai, tremtiniai, partizanai, laisvės kovų dalyviai, dvasininkai, istorikai, mokslininkai, pedagogai. Konferencija konstatavusi, kad LKP buvo sudedamoji ir integrali SSKP dalis, SSKP valios paklusni ir iniciatyvi reiškėja bei įgyvendintoja Sovietų Sąjungos okupuotoje Lietuvoje, atsižvelgdama į SSKP ir jos padalinio LKP nusikaltimų turinį, pobūdį ir mastą, remdamasi Konferencijos konstatuojamąja dalimi, nusprendė įvardinti ir paskelbti SSKP ir jos padalinį Lietuvoje – LKP – nusikalstama represine organizacija 1940–1941 ir 1944–1991 metais, Lietuvos gyventojų genocido organizatore bei vykdytoja ir tokią nusikalstamą veiklą pasmerkti.

A.M.Brazauskas priklausė šiai nusikalstamai organizacijai, o paskutiniu metu laikotarpiu buvo jos vadovu.

Kita vertus, daugeliu atvejų iki nepriklausomybės atkūrimo ir po jo velionio elgesys, teigęs, kad „vsoi zakonno“ (viskas teisėta), ir daugybė jo veiksmy nebuvo garbingi.

Ryškiausia A. M. Brazausko ir K. Butrimienės meilės istorija. 25 metus mylėtą moterį A. Brazauskas vedė tik 2002 m., po to, kai žurnalistai juos susekė kartu atostogaujančius Egipte. Apie tai, kad nebėra A. Brazausko žmona, ilgai apgaudinėta pirmoji prezidento sutuoktinė Julija sužinojo tik iš žurnalistų, ir toliau ji buvo apgaudinėjama, nes oficialių skyrybų procedūrų su ja ilgai nebuvo atlikta, tad A. Brazauskas formaliai kurį laiką gyveno dvipatystėje.

A. Brazausko elgesį itin neigiamai atspindėjo „Draugystės“ viešbučio privatizacija ir pagalba jį įgyti žmonai Kristinai. Kai ši istorija išryškėjo, vykusiai pasiteisinti jam nebepavyko. Ypač dėl pastarosios priežasties Brazausko populiarumas ryškiai smuko.

Tačiau po jo mirties pasipylė vardo įamžinimai – Kaišiadoryse Brazausko muziejus, Brazausko gimnazija, Kaune Brazausko hidroelektrinė, Vilniaus garbės piliečio vardas Brazauskui – jau prilygsta asmenybės kultui, būdingam tik totalitariniam komunistiniam režimui. Tik Bažnyčia iš dalies įvertino velionio dorovinį elgesį kai kuriuo aspektu, neleidama jo palaikų pagerbti Katedroje. A. Brazauską pakankamai išgyrė Gediminas Ilgūnas knygoje „Algirdas Brazauskas“, sąmoningai apeidamas moralinius šio politikos klausimus.

Tačiau to, kas buvo bloga, neturėtume nutylėti, todėl ir į atminimo įamžinimą turime atsižvelgti atitinkamai. Suteikti įvairiems objektams Brazausko vardai iš tikrųjų yra naikintini, kaip naikintina ir Brazausko atminimo įamžinimo komisija.

Lietuvos Laisvės kovotojų sąjunga jau kreipėsi į Vilniaus merą dėl A. Brazauskui Vilniaus garbės piliečio vardo panaikinimo, nes savivaldybės teisės aktai numato, kad velioniai Vilniaus garbės piliečiais gali būti skelbiami praėjus ne mažiau nei penkeriems metams po mirties, o pavadinti jų vardais gatves bei inžinerinius statinius ar kitus objektus galima tik praėjus 10-čiai metų. Prezidentas A. M. Brazauskas mirė 2010 m. birželio 26 d., o A. Zuoko iniciatyva Vilniaus savivaldybės sprendimas priimtas 2015 m. balandžio 15 d., regalijų įteikimas įvyko 2015 m. balandžio 21 d., penkeriems metams nesuėjus, taigi sprendimas ir regalijų įteikimas laikytini neteisėtais. Vyriausybės ir savivaldybių tolimesnis elgesys Brazausko vardo įamžinimo atžvilgiu turėtų atskleisti jų politinių ir moralinių vertybių suvokimą.